

ბათუმის ცხოვრება

გაზეთი ღირს თვეურად
განცხადების ფასი:
1 გვერდზე პერიოდული სტრუქტურა
4 "სამგლოვიარო განცხადების ფასი შეთანხმებით.

ხელმოწერა წერილებს რედაქცია არ მოთავსებს და მათ შე-
სახებ არავითარ მოლაპარაკებას არ იკისრებს. წერილები უნდა
იყოს დაწერილი ერთ გვერდზე და სუფთა.
რედაქცია და კანტორა მოთავსებულია მარინეს პარკში. საბა-
შვილის სახლებში, ქვედა სართულში.
რედაქტორის ნახვა შეიძლება დღის 10 ს. 12 საათამდე.

№ 29   ყოველ-დღიური დემოკრატიული ორგანო   № 29

ბათუმის ქალაქის გამგეობა

აქცხადებს ქალაქის ელექტრონის სადგურის აბონენტების სიყვარულე-
ბოთ, რომ 1921 წ. იანვრის 1-დან თანახმად ქალაქის საბჭოს დადგე-
ნილებსა, ელექტრონის ძალაზე დაწესებულია შემდეგი ნორმა:

ჯგუფი ა . . . 1 კს.—135 მან. ვლ-მოტ—1 კს. მ . . . 14 000 მან.
" ბ . . . " — 180 მან. " " 1—5 თითო . . . 12.600 მან.
" " " " 5 . . . 15 თითოულზე 11.000 მან.

ბინებში 1 ოთახ.—50 სანთლამდე 1350 მ. საიკატ. დაწ ურტიცხე.
2 " —100 " —2460 მ. 1ლ.—32 სანთლ.—1680 მ.
3 " —150 " —3300 მ. 1—50 " —2010 მ.
4 " —200 " —4200 მ. 1—100 " —3990 მ.
5 " —250 " —5100 მ. 1—200 " —7500 მ.
6 " —300 " —6000 მ.

სამრეწველო ტარიფი: მრისხველის ქირა ოგ. 400 მან
1000 კ.ს.—მდე—70 მ. კ.ს. პრეტექტორის ,, ,, 10000 მან.
5000 ,, —65 მან.
5000 ,, ზევით 60 მან.

ასეთივე ნორმა დაწესებულია ბ. ფეფლოვის კერძო სადგურისათვისაც
ქალაქის გამგეობა სთხოვს იმ აბონენტებს ვისაც ბ. ფეფლოვი დაწესე-
ბულზე მეტს გადახდევინებს აკნობონ მას ასეთ შემთხვევაში

სათანადო სომეხების მისაღებათ.

51 3—1.   ბათუმის ქალაქის გამგეობა.

განცხადება

1921 წ. თებერვლის 2 დღესა ქალ. ბათომი.
ამით ვაცხადებ საყოველთაოდ, რომ თანახმად გენერალური შტა-
ბის განკარგულებისა ყველა ქალიქ ბათუმის ჯ. მისი ოლქი მცხოვრე-
ბნი დაბადებულნი 1900 წ. და აგ. თვე სამხედრო ცილდებულნი 1897,
1898 და 1899 წ. დაბადებულნი, რომლებსაც სხვა და სხვა მიზეზის
გამო, სამსახურში გაწვევის ვადა ქ-ნდათ გაგაძელებული. უნდა გამო-
ცხადდენ ამა წლის 6 თებერვლამდე 15 თებერვლამდე მიმდებ კომი-
სიაში, რომელიც არ.ს მოთავსებული ციხე სიმაგრის შტაბში სმეკლო-
ვის ქუჩაზე სადაც იქნება მიმღები კომისიის სხდომა დღის 9 საათი-
დან
მიმდინარე წელს ჯარში გაწვევის დროს მოქალაქეთ უნდა მიიღონ
მხედველობაში:

1. ყოველი გაწვეული ახალგაზრდა მოვლენა უგვევალდებ მოაღწა-
შნულს ვადების მიხედვით გამოცხადდენ მიმდებ კომისიაში დათ ან იქი-
ნიონ გასაწვევი ყუწყება, მიღებული სათანადო კომისარიატიდან.
2. საშუალო სკოლის მოწაფენი, რომლებიც წარმოადგენენ დანი-
შნულ ვადაზე სათანადო მოწოდებებს, სასწავლებლის უფროსებისაგან,
სამხედრო ბეგრის მოსახის ვადა გადაეცემათ 21 წლის მისრულებამდე,
წინააღმდეგ შემთხვევაში ისინი დაუყოვნებლივ იქნებიან ჯარში გაწ-
ვეულნი.

შენიშვნა: უმაღლეს სასწავლებლის სტუდენტებს არა აქვთ უფ-
ლება ჯარში გაწვევის ვადა გადადებისა და ამიტომ ვალდებული არ-
იან გამოცხადდენ მიმდებ კომისიაში.

3. არავითარი სამსახური არც კერძო, არც საზოგადო, არც მთავ-
რობის დაწესებულებაში, არც სახალხო ვერდიში, და არც მილიცი-
აში არ ანთავისუფლებს მოქალაქეთ ჯარში გაწვევისაგან, ამიტომ ყველა
ამ დაწესებულებაში დასაწყობებულნი დროზე გაუსწორონ ანგარიშები ახალ გა-
წვეულნი.
4. 1919 წ. 20 მაისის კანონი ერთად ერთი მარჩენალთა შესახებ
ცხლანდელ მორიგ გაწვევის დროს მოსაბოძლია.
5. ხსენებული მორიგი გაწვევა არ ვრცელდება ქართველ მუსლი-
მანებზე.
6. ყველა სამხედრო ცილდებულნი, რომლებიც სრულიად ან გა-
მოცხადდებიან ან და გამოცხადდებიან მიიღებენ პუნქტზე 15 თებერ-
ვლის შემდეგ, მიკვეთილი იქნებიან პასუხის გებაში სამსახურში მიღებით.
მთავრობის განსაკუთრებული რწმუნებულები გიორგ. ბ.

ბათომი 9 თებერვალი.

გუშინ უნდა დაწყებულიყო ქ. ბა-
თომში და მის ოლქში დროებით,
შრომის ბეგრის განხორციელება.
მთელ რესპუბლიკაში ამ საქმეს სათა
ვეში უდგია სახალხო ვერდი.
თვით ეს ნაბიჯიც რესპუბლიკის
მთავრობამ სახალხო ვერდის მთა-
ვარ შტაბის წინადადებით მიიღო.
ცენტრში ბეგარა კარგა ხანია ნამდ-
ვილდება ცხოვრებაში, თუმცა ჯერ
არ არის გამოქვეყნებული მისი შე-
დეგები.

ბათომში განსაკუთრებულ ყურად-
ღებით უნდა მოგვეცოდნენ შრომის
ბეგრის განხორციელებას. ამ უმაღ-
ლადა ქალაქ ბეგარი უსაქმური აწვეს ტვირ
თად და მუქთა მქამელათ, ბათომში
ბეგარი მოსივრნე, დროის მატარებე-
ლი კომინატორი და სპეკულიანტი
შრომის ბეგარა უნდა ვატარდეს სა-
ამსოა დებულების მკაცრად შესრუ-
ლებით. არავითარი პატიება და არა
ვითარი შეღავათი.

ხალხო მეთრეს მხრით, რომ შრო-
მის ბეგარამ რეალური ნაყოფი გა-
მოიღოს ამიტომ მისთვის აუცილე-
ბელი პირ ბეგარ წინასწარ შექმნილი
უნდა იყოს. ბეგარაზე გაწვეულები
უნდა ვამუშაოდ სისტემით და წესიე-
რად.

საერთოდ ქამ საქმის სასურველ
მოვარებისთვის ჩვენის აზრით მი-
ზან შეწონილი იქნებოდა თუ ვეარ-
დისის საოლქო შტაბი დაიხმად
ქალაქის თვითმართველობას და სხვა
და სხვა ორგანიზაციების წარმომ-
დგენელთ.

ვინატრებთ ბეგარის სასურველად
განხორციელებას და მისგან ნაყო-
ფის დატოვებას.

განცხადება

საზოგადოების არა მარტომელ ნაწილისათვის შრომის ბეგრის შემოღე-
ბის შესახებ თანახმად რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს მიერ მიღებული
1920 წ. დეკემბრის 6 სხდომის და აგრეთვე სხალხო ვერდის მთავარი
შტაბის ბრძანებისა, ბათუმის სახალხო ვერდის საოლქო შტაბი აცხა-
დებს რომ ბათომში და მის მიდამოებში მცხოვრებნი არა მარტომელნი
ელემენტები განურჩევლად ქვეშევრდომობისა 18—55 წლამდე ვალდებულ-
ნი არიან გამოცხადდენ სარეგისტრაციოთ აქვ. 8, 9, 10 და 11 თებერ-
ვალს დღის 10 საათიდან—3 საათამდე დამოუკიდებლობის მოედანზე
(ყოფილ აზიზის მოედანზე) ვერდის შტაბის შენობაში.

ზემო აღნიშნულ შრომის ბეგრის მოხდისაგან განთავისუფლებულ-
ნი არიან შემდეგი კატეგორიის მოქალაქენი: უმუშევრად დარჩენილი
მუშა-მოსამსახურეები, უცხო მისიის მოსამსახურეები და ცნობილი პო-
ლიტიკური რევოლიუციონური ემინგრანტები.

ის პირები რომლებიც არ გამოცხადდებიან სარეგისტრაციოთ თავის
დროზე და გაეცქვიან მობილიზაციის ჩაითვლებიან შრომის დეზერტი-
რებათ და დისჯებიან კანონის მთელი სიმკაცრით.

ბათუმის სახალხო ვერდის საოლქო შტაბი.
55 1—2—50

განცხადება

ბათუმის სამხედრო მალაზიის გამგე

ამით აცხადებს, რომ ამა წლის თებერვლის 15-ს სამშაბათს, დღის 11
საათზე, დანიშნულია

საჯარო შეხიბრება

ბათუმის გარნიზონის ჯარების პურის-საცხობი იჯარით ვაცემოზე. სა-
ვალდებულაა შეჯიბრების მსურველთ შემოტანონ საწინდარი 300000
მანეთი. ყოველ ცნობების მიღება შეიძლება მალაზიის კანცელარიაში,
8 საათი დენ 3 საათამდე გოროდოკში.
ბათუმის სამხედრო სასურსათო მალაზიის გამგე.   3—3

პასარა წერილობა.

(არჩევნებისათვის)

ჩვენ ვგვქმს ბუჯუჯუჯის სახლი-
სათვის სასარგებლო მოღვაწეობის
დამახასიათებელი მავალითი.

უდიდესი მავალითი, რომელიც
მოსწინს მთელი ავლაღილება, ფი-
ლოსოფია, პრაქტიკა და საქმიანობა
მსოფლიო ავსაყებისა.

ამ მავალითით ბურჯუჯია წარსდ
გა კაცობრიობის წინაშე ნიღაბ ჩა-
მოვლევლი, მხილებული, შერცხ-
ვენილი და გათასირებული.

მან გამოაშვარავა თავისი საშინე-
ლი სახე.

სახეზოარი სახე, რომლის დემო-
ნოური დრეჯა მავლაჯუნასავით აწ-
ვა კაცობრიობას ისტორიული დრო-
იდან.

რომელიც ახრჩობდა ადამიანს,
აუღვევდა მის სულს, აღიზაანებ-
და და ანვითარებდა მის უძაბლეს
გრძნობებს.

ამრჩეველი მიხვდება რაზეა ლაპა-
რაკი.

ანას დიდი შრომა და ფიქრი არ
ესაქიროება.

ვეროპეს ომი!

კოკპერტიკ

სხივში

გაიხსნა ფენსაცმელების

სახელწილი

განცხადება

მთავრობის საგანგებო რწმუნებულის ბა-
თომსა და მის ოლქში.

თანახმით მუშებისათვის პირველ ხარისხის საგნების მიწოდების შესა-
ხებ ქ. ბათუმის კერძო დაწესებულების მებატონეების თათბირის და
დგენილებისა, რომელშიც აიჩრია კომისია შემდგარი ე. მარტივეჩისა, რ.
ჯავახიასა, ი. კრასევიჩისა, ფ. სანდუკოვისა, და ი. სულაბერიძისა
შრომის კომისიისა. წინადადებას ვამდევ ბათუმის ყველა კერძო
დაწესებულებათა მებატონეებს, რომლებსაც მუშება არ იღებენ პურს
მუშათა მაილიდან აასრულონ შაბათ, 12 თებერვლამდე შემდეგი:

1. წარმოადგინოს საამუშაო-მოსამსახურეთა კრათარაკიონის აღების
უფლება ქონდეთ იმ ვერაით, როგორც მუშათა მაგსდას უდგენდენ.
2. შეიტანოს ყოველ მუშა-მომსახურეებს, რომელიც 25.000
მან. ნაკლებს იღებს 30.000 მან. (სამა თვის ნორმა) ამიერ კავკასიის
ბანკის ბათუმის განყოფილებაში შრომის კომისიის აფ. წულაძის სა-
ხელზე.
3. კვირტეცია ფულის შეტანის შესახებ სიებთან ერთად წარუდგი-
ნოს კომისარიატის სამარაველოში კომისიის მორიგ წევრს (დუნდ.
კორ. № 18).
4. სიებში დაიწერება ჩვეულებრივ ქალაღზე.
მთავრობის საგანგებო რწმუნებულები გიორგ. ბ.

3—1

ათომის ქალაქის საჯარო გაჭრობის დ ა რ ბ ა ზ ი

შ ე მ დ ე გ ი

ს ა ჯ ა რ ო მ ა

მ აჭ რ ო ბ ა

მოხდება ოთხშაბათს, 9 თებერვალს
დღის 2 სათსედ.
ნივთების მიღება გრძელდება.

ომის ღმერთი და კერძო საკუთრების მფლობელი ბურჟუაზია აღტაცებით გადახედავს ერთმანეთს და შეთანხმდნენ საშინელ შეთქმულებაში:

— კაცობრიობის სისხლში ჩაბრუნებაში!

ამაზე უკეთესი „ამსახური“ განა შეიძლება?!

ჩემს წინ დევს უზრუნველი, რომელშიც აპოკალიფსა საშინელი ციფრები.

მართალია თვალი შეეჩვივა ყოველ გვარ ციფრებს და გონებაც შეუძლებელია ყოველგვარ სინამდვილეს, პართალია ისიც, რომ გარდამავალი ხანის სიწარმე განელო განობები და შეგაკრავს შეუჩვევლს, მაგრამ ეს მიხედავს საშინელება არის!

თუ კაცი ოდნავ ადამიანობს, — ის ამ ციფრების ერთი თვალის გადახედვით არ უნდა დაეკაყოფილდეს! მან უნდა ჩაიხედოს ამ ციფრებს „გულში“, უნდა გახსნას საიდუმლო უჯრედი, დფიქრდეს, განიცადოს და...

და ის გაიგებს თუ რას ნიშნავს ბურჟუაზიის პოლიტიკური გეგმონია!

მისი სახელმწიფო მართვა-გამგეობა

საპარტიველო 1918 წ.

ახალ შობის და საქართველო განაღდების წელია 1918 წელი... დიდი და ისტორიული თარიღია 1918 წ. ქართლის ყოფისთვის. 1918 წელს განახლდა საქართველოს თვითმყოფლობის ისტორია, 1918 წლიდან ქართველი ერთი უცხო ტომის მონაბის ბორკილს სამუდამოთ დაეშვა და ახალ ცხოვრებას იწყებს.

ნეტარი და ტბილია ეს წელი. საოცნებო და ფერადოვანი იგი მახსოვრობაში.

ქართველი ერს ახალ დასაბამათ მიანიჭა ეს საქართველოსთვის უღიღესი გარდატეხის წელი.

საქართველო მასობდა თვით მიონის თვეში. ის იყო გაზაფხული კელტუ საქართველოს უბრძობა პოეტურ განცდათა უძირობაში გაღვადებას, ქართველი ხალხი თითქოს შერეგებულა თავის უბედობას ისევ სვედიან მანგთა აკენებებაში და თეორიულ პრაბლემათა თხზვაში იკმაყოფილებდა თავს.

გლეხი და მუშა ვატაცებული იყვნენ რუსეთის რევოლუციის დღეღლით და ამ რევოლუციიდან გამოელოდნენ ძვირფას საგანძურს.

ქართველი გლეხი და მუშა, რომელიც არ აყოლია არც ერთ უკიდურესობას და არც რევოლუციას გადასდგომია, — უთუოდ ეყოდა რევოლუციიდან მთელ რიგ მიღწეგებისას, მაგრამ 26 მაისის მბრწყინავ აქტს რეალურად არავინ არ ელოდა!

ბის იდეოლოგია! მიუდგომელ ისტორიკოსს უკვე აუღია ხელში კალამი ევროპის ომის აღსაწერათ.

ჯერჯერობით ეს შრომა იწყება მხოლოდ სტატისტიკით.

რას ამბობს ეს სტატისტიკა?

მოკვლია ომს უმსხვერპლეთია — ოთხმოცი მილიონი ადამიანი!

რას ნიშნავს ეს მართი სიკდილს და დაღუპვას?

განა მხოლოდ ამ შობა ამ სტატისტიკის საშინელება?

ეს რომ მხოლოდ ასე იყოს, — კაცობრიობის მსხვერპლი არც ისე განმნადგურებელი იქნებოდა.

ოთხმოცი მილიონი ახალგაზრდა კი არ დაღუპა მხოლოდ, — მთელი ეს საზღაპრო ძალა და შესაძლებლობა, რომელიც კაცობრიობის წარმატებას და განვითარებას უნდა გამოადგომოდა, — სწორეთ ამ კაცობრიობის საწინააღმდეგო ძალით იქნა გამოყენებული, მისი განვითარების და ბედნიერების შესაძლებელ გადმოქცა.

პროგრესის და წინსვლედლოის ებღემა ქვეყნის დაქცევის და გაჭირვების უღელში ხალხის დახრჩობის იარაღათ იქცა.

ევროპის ომმა მოსპო და განი-

თბილისში ამ დღეს ნების ყოფითა სრულიად საქართველოს ერისა ახლად დაიბადა საქართველო.

ახალი შობილის გამზღედებათ, დამეგეპაცებად მოველინენ მშრომელ საქართველოს შვილინი...

იშვა ახალი მშრომელი საქართველო.

სოფელიოს პორაზონტზე გაჩნდა წერტილი დამოუკიდებელ საქართველოს სახელ რქმეგია.

ნორჩი ბაღლა მყისვე მონათქა მშრომელ საქართველოს ხელმა და მას მცენებათ დაუღვა შრომა, ბრძოლა თავისუფლებისთვის, ერთა საყვარულისთვის და სამართლიანობისთვის.

სოფელიოს ცაზე აბრწყინდა ახალი ვარსკვლავი სრულიად ახალ ფორმაციის ქვეყნისა, დემოკრატიულ საქართველოსა, რომლისაც მესაქმობდა თვით ხალხი...

საქართველო და მისი ზრახვანი ახალი მოველენა იყო მსოფლიოს ყოფაში.

აზიის და ევროპის საშინე ხილზე, კავკასიის ერთა მრისხანების ტალღებში, კონტრევოლუციურ თუ კომუნისტურ რუსეთის ალყა შემოარტყმის ჟამს, გაჩნდა თვით არს სჭეულად საქართველო და თავის პრინციპები წამოაყენა.

საქართველოს აღმოცენება ზოგს ყველგერის თოვლად მიჩნდათ, ზოგს გაუგებრობათ და ზოგს კიდევ ქართველ ხალხის მეტიჩრობათ.

მოკლეთა მტერი ბევრი იყო ხო-

ვა ათასეულ მილიონდებათ ღირებული ადამიანის ნაშრომ — ნათვლარი.

ვაცოფებული ომის ღმერთი რამდენიმე წელს პირდობდა ანი დასტრიალებდა ქვეყანას მადლიდან, არ იქნა და კიდევ ვერ გაძლა ამდენი ღმინკო სისხლით!..

აოხრდა ქვეყნები, განადგურდა კაცობრიობა, დამბლა დაცვა ადამიანის სულიერ ცხოვრების უძვირფასეს განცდებს და მწარე იჭკით დაედაძმყოფათ ხალხის განაწიპები გული და სული!

ვინ არის ამაში დამნაშავე? ვინ? ვინ გამოიწვია ეს სისხლის ღვრა?

მსოფლიო ავაზაკებმა, გარეგნულათ კულტუროსან ადამიანის ნიღაბს რომ ატარებენ და ნამდვილათ კი ხალხის სისხლით და ხორციით რომ საზრდობენ!

— ბურჟუაზიაში!

მრავალ საუკუნეთა განმავლობაში „ეპატრონებოდნენ“ ქვეყანას ეს კერძო საკუთრების მადმერთებელნი.

ათას წლიანი „სტატი“ აქვს მათ „მოღვაწეობას“!

ეს დრო საქმარისია ცუდის დასაგმობათ და კარგის მიხადებათ.

ენლა თვით ცხოვრებამ გაატიტვლა და ჩამოაყალიბა ჩვენს წინაშე კარგიც და ავიც.

ეს მხილება მოსვენებას არ აძლევეს იმათ, ვინც ხალხის გასამართლება — განკითხვის რიგში მოექცა.

და ეხლა, ქალაქის ხმონების და პარლამენტის დებუტატების აჩჩევენებში ამ საქვეყნოთა გათახსარებულ „მცენებელთა“ მქადაგებლები ჩვენ შიც ფიქრობენ გამოხსვლას და ამრჩეველებს გადაბირებებს.

ერთი გულით და ერთი სულით შეუძახათ მათ:

შორს თქვენს სისხლიანი ხედეგები! მხმამონენი.

ო ს გ ა ლ ა თ ი დ ა ს ო მ ხ მ ი თ ი .

ყაზიმ-ბეგი, ანგორის მთავრობის წარმატებელი საქართველოში, აცხადებს, რომ ოსმალეთმა უარპყა

ლო მოყვარე სულ არაა, გარდა საერთაშორისო დემოკრატიისა, რომელსაც მაშინ საქართველოს საკითხში იურიდიულ მხარეხველობის ხმა არ ჰქონდა.

ქართველი ერა, მოხუცდებათ ირგვლოვ უიმედობისა და მტერთა რისხვსა, ცეცხლია ენერგიით ვიდოდა წინ და გზა და გზა სოციალურ ტვიგით უკმაყოფილებდა იმ ხალხს, რომლის სახელითაც შეიქმნა ეს სახელმწიფო.

პირველ დაოუციებელ გათენებინანვე ქართველ კაცს დასჭირდა ხელში იარაღის აღება და ასე თავის თავისუფლებას დაარჯობა.

ქართველ კაცს ერთ ხელში მახვილი უქირავს და მეორე ხელით გუთანს ამუშავებს, რადგან მის ქმნილებას — ხალხის რესპუბლიკას ეამბრავი მტერი უბრძობს დაქცევას და წახდებას. ასე იყო ძველთადაც, საქართველოს ისტორიულ სახელმწიფურ წარსულში.

საქართველოს სახელმწიფოს უკვე სამი წლის ისტორია აქვს, ამ სამი წლის სიგრძეზე, რაც ისტორიისთვის ერთი სულის მოთქმაა ქართველ ერს მრავალი გამარჯვებანი და მიღწევანი ამუშვენებს. ქართველი ერს ხელმწიფებითი და თვითმართვითი ნიჭი საყოველთაოდ გამართლებული და აღიარებულია. ქართველ ერს, სამი წლის სიგრძეზე რევოლუციურ შემოქმედების გზით მავალს, ამკობს დამუშუნებელი კრება, მიწის რეფორმა, უმაღლესი სასწავლებელი, საქარ-

ვერენის რეკომის წინადადება ომის ძალით დაკავებულ სომხურ ტერიტორიის დაცლის შესახებ.

ყაზიმ-ბეგი ლაზარაკობს რა ამას წინათ სომხეთის რეკომის მიერ ანგორაში გაგზავნილ ნოტის შესახებ სხვათა შორის ამბობს, რომ სომხეთში ასკვრები კი არ აწარმოებენ ძარცვა-გლეჯვას, არამედ დაჩაკაბბობებიო.

ყაზიმ-ბეგი უკმაყოფილოა იმ ინფორმაციით, რომელიც ოსმალეთის საზიანოთ ისტამბულა სომხურ გამოცევაში და სიმართლეს არ შეიცავს. ბოლშევიკურად გადაცმულ სომხის დაწნაკებს ვერ გაუკუბრბობათ ოსმალთს დიბლომატია.

სომხები სცილილობდენ ბოლშევიზაციით ოსმალთაგან თავის დახწევას, რაც სახელდახელო იყო, მაგრამ წყველმა პოლიტიკამ როდი იცის ხელად ჰურის ამოცხობა. ოსმალეთმა დაპყრობილ ადგილებში ახლოსაც არ გაიკარა კომუნისტები, და მათი რეკომი. ეს მოველენა ნაწილობრივ მაინც ამქვადენებს თუ როგორი მეგობრობა აქვთ ოსმალთ და ბოლშევიკებს.

სომხეთი საყურადღებო როლშია. აქ უნდა გამოაშკარედეს რანიარად დაიცავს მისივე გაკომუნისტებულ სომხებს მოსკოვი და როგორ შეხედვებ ამს ოსმალეთი. საერთოდ სომხეთი ოსმალეთის დამოკიდებულება კავკასიაში და რუსეთის საბოლოო სიტყვა ამ მხრით შეტად საყურადღებოა ჩვენთვის.

სომხებს და ოსმალებს „ზავი“ აღარა აქვთ, რეკომი აღმყოფებუღია ოსმალთა ჯარის მოქმედებით და გნახათ თუ რადენად გაბედავს ერევანი რუსეთს იმედით რეალურ ნაბიჯის გადადგამს ან რამდენაა მისცენს მოსკოვი ამის ნებას და როგორ შეხედვება ამას ოსმალეთი.

გამწვავებული ურთიერთობა მიწურულშია და ახლობელ დღეებში სომხეთიდან ახალ ამბებს უნდა ველოდეთ.

ი. ჯიხაიშვილი.

თველოს ვაეროიანება, რაც მგ-15 საუკუნეიდან აღარ ღირსებია ქართველ ერს და ბოლოს უბრწყინვალესი გამარჯვება — საქართველოს სახელმწიფოს საერთაშორისო ცივილიზაციურ სახელმწიფოთა შემადგენლობაში შეყვანა, საქართველოსი ევროპის სახელმწიფოთა ოჯახის სრულ უფლებიან წევრათ მიღება.

ასეთია სამი წლის მერგ თეთრი გიორგის ის ქვეყანა, რომელიც დამოუკიდებელ არსად 1918 წ. გამოვიდა.

1918 წ. 26 მაისის დეად გარდატეხის წინამორბედ ხანის წარმოსადგენათ და საერთოდ იმ ისტორიულ პერიოდის დასახსიათებლად ჩვენ უნდა მოვემართოთ ოფიციალ საბუთებს.

საქართველოს განთავისუფლებას და მის დამოუკიდებლობამდე მოყვანას ფაქტიურად სათავე ეძლევა 1917 წ. რუსეთის თვითმპყრობელ ტახტის წაქცევიდან, თებერვლის რევოლუციის დაწყებიდან.

რევოლუციიში რუსეთის ცენტრზე დაშორებული საქართველო მთავარი მეროლვე იყო.

საქართველოს დებუტატები რევოლუციის უმთავრეს სიმძიმეს თავის ბეჭებში ატარებდენ პეტერბურგში.

როცა რევოლუციის მთლიანობა გაიბზარა და ცენტრში რევოლუცია რუსულ ბოლშევიზმად იქცა, ე. ი. მთელ რუსეთში რევოლუცია მოკვდა, სამოქალაქო ომისთვის ადგილის

+ ფ ა ქ ო მ ე რ ო ვ ე ლ ე ზ ე

დ. ხელუფლები შეიქმნა გარდა ბის გარდა ქალაქის მოსახლე ანჯაფაროვიმ ჩვენს თანამშრომელ გვი განუცხადა.

ნათიც ვეჭილთა წოდებში თუფლი ვეილი იშვიათი პიროყო, მალალი და სვეტაკი ბურგარა ამ კაცს ჰქონდა ძლიერად.

ნათიც ვეჭილთა შორის თავიდანვე უადრესი პატივი აბსოლუტური ნღობა ჰქონდა პოველური განსვენებულს. სასო მუშაობაში და საქმიანობაში თუფლი შვილი თავის სვეტაკ სისის და მიუდგომლობის ძალით ხებდა ყველა მოწინააღმდეგე ჯათა და პარტიათა შენაწევრებას. ერთად მუშაობას, ნათიც ვეჭილთა ასპარეზზე საქართველოში მას ლლი არ ჰყავდა, ია რამდენიმე თა განმავლობაში თუცა იშვიამ გამოდიოდა სასამართლოში მყოველი მისი გამოხვლა ელსასამოვნო მოველენა აყო ვეჭილთა ცხოვრებაში. მისი მორება და ყოველი საქმის ცმდ მეცნიერება — თეორიით დამტკმის ჩვეულებრივ თვისებას გენდა.

მის წინააღმდეგ გამოხვლა გორკ გა მ ა რ ჯ ვ ე ბ ა ისე მარცხება ვეჭილთას ერთ სასიამო მახსოვრობათ ჩეზბოდათ, მადამარცხება არავის სწყენოდა. ზიკურად განსვენებული სუსტი ავადმყოფი ადამიანი იყო.

როცა ქართველ სენატის დაარღლებში განსვენებულს ქეთი ეუზნებოდნენ: თბილისში უნდა დახვდიყო, ის უბასუხებდა: მე თბილისში ვადავიდე, ვიცი სულ რა მოვეკდებო. მაგრამ მან ქვეყნ განახლებულ სამშობლოს სადღელოთ მან ეს უძვირფასესი მღლი გაიღო. ის გადავიდა თბილ სენატის თავად, ყველა პარტი და წრეება ერთხმად აირჩიეს.

განსვენებულს თავისი ცოდნა სიყვარული დღემდის პირნათ შექმნდა ქართველ სენატის წ

დათმობით და მეფის ჯარის მგ იმპერიალისტურ ზრახვებისთვის ნაზე წითელ არმიას გამოყვანილ როდან რევოლუცია ნამდვი მხოლოდ საქართველოში სცილობს და რევოლუციის საქმე მკმეველათ ქართველი ერთ სდ რუსულ რევოლუციის მთლი

ბაში საქართველოს ზელოდებს სონანსი არ შეუტანია; და ქალი საკიანი პეტერბურგში არ სვამთ. ეს გარემოება იმით აიხს რომ ქართველ დემოკრატიის მომადგენელთა მაშინ ქართულ სხის დასით რეალური ნაყოფის ლოდინი არ ქონდათ და ამისი აქ კავკასიაში ქართულ სხის განცალკევებულად დასმეველით მოყვებოდა რუსის კვე ხალხის ჩვენ წინააღმდეგ აღმათ მიერ გაბოროტებულ ჯარში სპროვოკაციო, საზოგოო ნაპერწყლის გადაგდება და დავილუბებოლით. გავვისწორდენ მხეკურად „მოლალოტე რატისტებს“ და მას ვერ იქმდ პირები, რომელთაც თავის ხალხის ინტერესების კაშობს ლად და ხალხის ქომეგებათ მიდათ.

ასეთმა პოლიტიკამ გადავი ჩვენ იმ მარცხისგან და ტრაღმ გან, რომელიც მოგველოდა გამოვეკებულ კავკასიის ფრონტ ოქტომბრის გადაწვრვის შემამამაც რუსეთის თებერვლის ლიუციის გეში ბოლშევიზით

დათმობით და მეფის ჯარის მგ იმპერიალისტურ ზრახვებისთვის ნაზე წითელ არმიას გამოყვანილ როდან რევოლუცია ნამდვი მხოლოდ საქართველოში სცილობს და რევოლუციის საქმე მკმეველათ ქართველი ერთ სდ რუსულ რევოლუციის მთლი

დად დაყენების საქმეში. მისი შრომა-ცოდნა სწორეთ დღეს იყო საქი-რო, მაგრამ წყველმა სიკვდილმა სწორეთ ახლა მოიტაცა იგი და არ აცალა „იუბრიდულით“ ცნობილ სამშობლოსთვისაც ემსახურა. მისი ასე უღროლად დაკარგვა აუნაზღაურებელი დანაკლისია ქართულ სენატისთვის. სენატის თავმჯდომარის ადგილი თითქმის ცარიელი რჩება.

სამშობლო ვერ დაივიწყებს ამ პატიოსან მუშაკს და იშვიათ სინდის-ცოდნის კაცს, რომელიც ქვეყანის ემსახურებოდა.

სოფლის იმპერია.

სომხები ისევ უშთაყვს იმედებს ამაყობენ მოკავშირეებზე, მათი ფიქრით: ოსმალეთთან მოლაპარაკების დროს სომხეთის საკითხიც დადებითად გადაწყდება.

საგარეო სოფლის.

— ვაზ. „ბოსფორის“ ცნობით ბოლშევიკებსა და ანგორას შორის სერიოზული უთანხმოებანი დაიწყო.

— სომხეთში ოსმალთს ჯარს რუსებთან შეტაკება მოსვლით.

— ხმება აზერბეიჯანში რუსის წითელ არმეებს ელტერო.

— უკრაინაში აჯანყებები არ ქრება.

— ჩეხო-სლოვაკიაში 78 კაცი დახვრიტეს ბოლშევიკურ გამოსვლისთვის.

— ინგლისის პარლამენტის მომავალ სესიაში რუსეთის საკითხის დასმას ელიან.

— სპარსეთში ბოლშევიკების წინააღმდეგ ანგლისი ახალ ჯარებს გზავნი.

— ბოლშევიკურ ცნობებით გერმანიაში რუსეთთან შეკავშირების სურვილი მტკიცად ძლიერია.

ახალი ამბები.

— თბილისში გამოდის ახალი ქართული გაზეთი „თავისუფალი სიტყვა“.

ცვალა, ქართველ ხალხის წარმომადგენელნი სამშობლოში დაბრუნდნ და ამავე კავსის ფარგლებში შეუდგნ რევოლუციის გაძლიერებას

გაუთელავი და ეკლიანი იყო ის გზა რომელიც ქართველმა მებრძოლებმა 1917 წ. შემოღობიდან გაიარეს და საქართველო დაივიწყდნ. შარანდელად მიიყვანეს. ოქტომბრის უკლიებიდან ქართველი მებრძოლნი შეუდგნ ამიერ კავსისის პატრონობას და რევოლუციის სიკეთეთა ამიერ კავსისის ხალხთა შორის დაცვას. ერთი თვალის გადავლებით ვითარება მაშინ ასეთი იყო: გატიტლებული კავსისის ფონტი და მასზე მომდგარი გამარჯვებული ოსმალეთი... ამიერ კავსისის ქალები და რკინის გზები გატენილი, გახრწნილი გაგულურებულ რუსის ჯარის ნაწილებით, გზები ცარღვეული, სურსათის შემოტანა და ცენტრიდან ამიერ კავსისისთვის ფულის ნიშნების მოწოდება შეწყვეტილი, ფინანსური კრიზისი და შინაური ანარქიის ცეცხლის გიზგინი.

როგორც კავსია, ისე ამიერ კავსისა და საქართველო სცხოვრობდნ ცენტრის, პეტერბურგის, დირექტივებით. ცენტრი ამდევდა ყოველგვარ ტონს აქაურ ყოფას, ახლა კი გზები, შეიკრა ცენტრი მოკვდა ამიერ კავსისისთვის!

ამიერ კავსისში ქართველ დემოკრატიის წინააღმდეგით უარპყო რუსული სამოქალაქო ომი...

— მთავრობის განსაკუთრებულ რწმუნებულის წარმომადგენლად სამხედრო მინისტრ კომისიაში დანიშნა კაპ. ირ. დიდიძე.

— ქართული ენის კურსები. ბათუმის საჯარო გიმნაზიაში გაიხსნა ქართული ენის საღამოს კურსები. კურსებს ხელმძღვანელობენ გამოცდილი მასწავლებლები. მსურველთ შეუძლიათ ჩაეწვიონ გიმნაზიის სამმართველოში.

— „სახ. შევარდენის“ კრება ქალაქის მოურავის გიზო ანჯაფარიძის თავმჯდომარეობით მოხდა თებერვლის 7-ს ქალაქის თვითმართვლობაში, საზოგადოების საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარეთ აირჩიეს გიზო ანჯაფარიძე. (დაწვრილებით შემდეგ).

— ამ დღეებში მოეწყობა სახ. „შევარდენის“ დიდი ფსიანი გამოსვლა.

— 3 თებერვილიდან ამერიკის მისია და ახლო აღმოსავლეთში დამხმარე კომიტეტი, რომელიც იმყოფებოდა სვიატოპოლკ-მიჩისკას ქ გაუქმებულია. მის მაგიერობას გასწვეს ფინანსიურ ნაწილის მხრივ ფირმა მარტივერი და კომპანია. ამერიკელი ბანი რკინიგზის დანიშნულია დირექტორად ამავე კომიტეტისა.

— დიდიყო ახალგაზდათა მორიგი გაწვევა.

— სოციალისტ-ფედერალისტთა ბათუმის კომიტეტს დეპ. ჩხიკვიშვილის და ნუტუბიძის შორის დამფუძნებელ კრებას გარეშე მოხდა კერძო ინციდენტის გამო ბათუმში საგანგებო მოწოდებები გამოუშვია, რომელსაც 6 თებერვლის არიგებდნ, აღზათ ექვსი თებერვლის დღესასწაულისთვის „შინაარსის მისაცემად“.

— ბათუმის საკითხი. 5 თებ. ინგლისის პრესა დიდ ყურადღებას აპყრობს ბათუმის საკითხს. საქართველოს რესპუბლიკის მიერ ამ საკითხში გამოხენილი ენერგიუი და მტკიცე პოლიტიკა დიდ თანაგრძნობას პოულობს. შეტათ გა-

მაგრამ ამაში არ იყო მთელი ხსნა... საქირო იყო საკუთარ ცხოვრების ასე თუ ისე მოგვარება, მართდა განგობის შექმნა, შინაურ რღვევის შეჩერება, ხალხის ქონების შენახვა და ხალხის ფსიხიურ გახრწნისგან დახსნა... ურიცხვ ბოლშევიკურ ჯარების, რომელიც ქვეყანას აწიოვებთ და დარბევით ემუქრებოდა, ამიერ კავსისის საზღვრებიდან აღმოფერა... საქირო იყო ამიერ კავსისის ხალხთა ცხოვრების რუსულ სამოქალაქო ომზე აბსოლუტურად დაშორება და ამავე დროს მშრომელ ხალხისთვის რევოლუციის ნაყოფის გააწილევა... აქ დიდიყო ამიერ კავსისის საკუთარი ისტორია, რომელიც ფაქტიურად უფრო საქართველოს ისტორიაა, რადგან კოველგვარი სიმძიმის ცენტრი თბილისში იყო და როგორც ამიერ კავსისის ამ „დამოუკიდებლობის“ ინიციატორებთან, ისე მთავარ მესაქეებათ იგივე ქართველ ბი იყვნენ.

მივიხვლოთ უკან, დავაკვირდეთ წარსულს და დავინახოთ თუ რა განუტედა მაშინ ჩვენს ხალხს. ამისათვის—უნდა გადავფურცლოთ საისტორიო ოფიციალი ქაღალდები და დავიდათ წინ საკითხავად პირველ ქართველ ეროვნულ საბჭოს სხდომების ოქმები, იქნებ ამ ძვირფას მასალათა სარგებლობის შემდეგ ამოვინებთ მინც უგვეძლოთ ქართულ ახალშობის 1918 წ ახალ ოქროს ხანის დახატვა... ცდი ბედის მონახვერეა!...
O. დიდიძე.

ვერინანმა გაზეთებმა სავსებით დატკბეს ჩიჩერინისადმი გაგზავნილი საქართველოს ნოტები, რომლებიც ბათუმის საკითხში საბჭოთა რუსეთის ჩარევის ცდას შეეხებოდა. მოყავთ რა ეს ცნობა, გაზეთები აღნიშნავენ, რომ ქართველი ხალხი ამ ჭაშად ბევრად უფრო, ვიდრე ოდესმე მხათ არის დაცვას თავისი თავისუფლება და დამოუკიდებლობა.

— დავით ხელთუფლიშვილის გარდაცვალება. 4 თებერვლის გარდაცვალება საქართველოს სენატის თავმჯდომარე დავით ბესარიონისძე ხელთუფლიშვილი.

— თვდაცვის ფონდი. ამიერკავსისის ბანკში თვდაცვის ფონდის მიმდინარე ანგარიში შეტანილია 21.750.000 მანეთი შემდეგი პირების მიერ: ა. მ. ხოშტარიამ შეიტანა 10,000,000 მანეთი. რუსეთ-სპარსეთის ამხანაგობამ „რუხუბეკა“ 10,000,000 მანეთი, და კ. მამულაიშვილმა 250 ათასი მანეთი, ი. დალიანმა 250 ათასი მანეთი, ს. დ. კეკელიაშვილმა 250 ათასი მანეთი, კ. აღმაბაიამ 1,000,000 მანეთი.

— სასურსათო განყოფილების რევიზია. სასურსათო განყოფილების რევიზიის დროს ხმოსანმა სუბოვმა განაცხადა, რომ ბათუმის ყოფ. საგანგებო კომისარმა ბ. ჩხიკვიშვილმა სთქვა, რომ ვინმე ფიშანმა წაიღო სასურსათო განყოფილებიდან 3 1/2 მილ. მანეთი ავანსათ და შემდეგ დააბრუნა ეს ფული. შეკრიბეს ცნობები ყველა საკრედიტო დაწესებულებებში, მაგრამ ფული არსად არ აღმოჩნდა. შეკითხვაზე ბ. ჩხიკვიშვილმა შემდეგი დებუვა გამოგზავნა: „აღმამფრთხელებია სურსათის განცხადება, თითქოს მე რამე მეთქვას, ან ვიცი ვინმე ფიშანის მიერ სასურსათო განყოფილებიდან ფულების წაღების შესახებ. მე აზოფერი არ მიაქვამს. თუ რამე დაბრუნდა იქნება ხაზინაში, ან ქალაქის კასაში იქნება. ვეჭვობ ბოროტმამქედებას არ ქონდეს ადგილი თვით სუბოვის, ან სასურსათო განყოფილების მხრივ შეეკითხეთ ყოფ. საქმეთა მართვლის მმფორისი. ქალაქის თავი ბენია ჩხიკვიშვილი.“

— დ. ხელთუფლიშვილის გარდაცვალების გამო. სენატის თავმჯდომარის დ. ხელთუფლიშვილის გარდაცვალებას გამო მთავრობის საგანგებო რწმუნებულმა შემდეგი დებუვა გაგზავნა თბილისში: „სულთ და გულით ვვლოვობთ კეთილადამიანის დავით ბესარიონის ძე ხელთუფლიშვილის დაკარგვას. მიიღეთ ჩემი თანაგრძნობა“

— დუქნების დახურვა. ბათუმის მხარის კომარის პლ. მიქაბერიძის განკარგულებით, ბათუმის რაიონში არდავანის კაზარმების ახლო-მახლო საწვრიმალა და საბაღლიონო სავაქროები იქმნა დაეკტილი.

— ყაჩაღების გამოცხადება. ბათუმის მხარის კომარის პლ. მიქაბერიძის მიერ მიღებულ ზომებით, ყაჩაღება ხსან ფაღავა და მამედ სარჯველიძე, რომლებსაც ბრალი ედებოდა ორთაბათომში ლტოლვილ ბერძნების გამარცხა, ნებით გამოცხადდნ და მოთავსებული იქმნენ საპყრობილოში.

— გურული სიმღერის სასწავლებელი. ბათუმის ვაჭთა უმაღლეს დაწვებითი სასწავლებელში შეგნლევის ქუჩაზე გაიხსნა გურული სიმღერების სასწავლებელი. ცნობილი მომღერალის ვარლამ სიმონიშვილის მეთაურობით.

— სამხედრო ვალდებულთა გამწვევი კომისია უშამდგომლობს მთავრობის განსაკუთრებულ რწმუნებულის წინაშე რათა გაიციეს ბრძნება რომ რესპუბლიკის საზღვრებიდან გამავალ პირთ არ ეძლეოდეს ნებართვები თუკი ისინი არ წარადგენენ სათანადო უწყებებში სამხედრო აღრიცხვის უფროსთან გამოცხადების მოწმობას.

— სამხედრო კომისიაში მთავრობის განსაკუთრებულ რწმუნებულის წარმომადგენელი პატაკით მოახსენეს განსაკუთრებულ რწმუნებულს, რომ თანამედ გენერალურ შტაბის განკარგულებისა სხვა და სხვა მავრების სამხედრო ვალდებულთ ბათუმის სამხედრო მიმღებ პუნქტზე არ ილენენ, რაც უღ მდგომარეობაში იყენებს ასეთ სამხედრო ვალდებულთ, რადგან რკინისგზაზე მიმოსვლის გაფორების გამო მათ საშუალება არ აქვთ თავ თავის მავრებში გამოცხადდნ და თხოულობენ მიღებულ იქმნან ბათუმში სამხედრო კომისიის წარმომადგენელი უშამდგომლობს მთავრობს განსაკუთრებულ რწმუნებულის წინაშე, რომ ნება დართონ ასეთ სამხედრო ვალდებულთა ბათომშივე მიღებისა.

— ჩამორთმეული ნივთები. ბათუმის საოლქო სამმართველო სთხოვს გრაგოლ ნესტორისძე ნაციონალურ შვილს, რომ მან გამოცხადდეს და მიიღოს 17 აგვისტოს დილის 10 საათზე მისი ჩამორთმეული სხვა და სხვა ნივთები, კინტრიშის რაიონის უფროსისაგან.

— საქალაქო გადასახადისაგან განთავისუფლება. „ბოშის“ გამგეობა სთხოვს ქალაქის გამგეობას გაანთავისუფლოს საქალაქო გადასახადისაგან წარმოდგენა, რომელიც იმართება ავთამყოფ ამხანაგის სუბუმში გასაგზავნათ.

— ბრძანება ელექტრონის ენერჯის ეკონომიის შესახებ. მთავრობის საგანგებო რწმუნებულმა გამოსცას შემდეგი ბრძანება. 1. ელექტრონის ენერჯის ხმარება კერძო აბონენტებს შეუძლიათ საღამო 11 საათამდე. 2. სახელმწიფო და სახი ვალო დაწესებულებების შეუძლიათ ისარგებლონ ელექტრონის ენერჯით 12 საათამდე, მხოლოთ იმ პირობით რომ ენერჯის ხმარებას შეამცირებენ 50%-მდე. შენიშვნა: ეს განკარგულება არ ვრცელდება შემდეგ სამმართველო ზზე: მთავრობის რწმუნებულთა, ფოსტის, ცინას, მელიციისა და ყზარმებზე, საგანგებო რაზმის, ცინე-სიმპურეთა უფროსის და კომენდატის ნოსადგურის, ტელეგრაფის, ტელეფონის. აკრძალულია ელექტრონის სათობ მანგანების ხმარება. 3. თეატრებს, ლუბებს, საზოგადო საკრებულოს და კინემატოგრაფებს შეუძლიათ ისარგებლონ ენერჯით საღამოს 10 საათამდე თან ჩათვლით. მათთან არსებულ ბუფეტს შეუძლია ივაქროს ანტრაქტების დროს; მოქმედების დროს შეუძლია აანთონ მხოლოთ 50 სანთ. შუშა.

4. დამნაშაგენი აღნიშნულ ბრძანების აღსრულებლობაში დისჯილნი იქნებიან აღმინისტრაციულ წესით. 5. ამ დადგენილებების შესრულება ევალება საოლქო ინსპექტორს და მილიციის უფროსს.

მხიროვნებები

ანგორის წარმომადგენლობა იუწყება: რაში ედებმებისა, რომელმაც უღალატა თავის სამშობლოს და გადავიდა ბერძნების მხარეზე (ანატოლიის წინააღმდეგ) შეტაკებას შედეგ ვაფხანტეთ. ნაწილები, რომლებიც მისი სარდლობის ქვეშ იყვენ, გვბარდებს. ედებმის ძმა ტეფეკი-ბეი ბერძნების მხარეზე გადავიდა. დალატის მიზნებები სჩანს დისავლეთის ფონტის სარდლის შემდეგი ბრძანებიდან:

- 1) დიდი ნაციონალური კრება კრძალავს ყოველგვარ კრებების მოწვევას, როგორც საზოგადოების ისე პარტიების სახელით: პირველი სავლელ რაზმის უფროსებმა, ედებმ-ბეიმ და ტეფეკი-ბეიმ, უნდა იხელმძღვანელონ დიდი ნაციონალური კრების ბრძანებით, 2) პირველი რაზმის უფროსებმა ტეფეკი ბეიმ და ედებმ-ბეიმ უნდა წარმოადგინონ მთავრობისაგან მიღებულ თანხების და სურსათის დახარჯვის ანგარიში, რადგან ამ თანხების რაზმის უფროსების პირად საქიროებისათვის დახარჯვა არ შეიძლებოდა. 3) დიდმა ნაციონალურმა კრებამ საქმე ედებმ და ტეფეკი-ბეის მოლაპარაკების შესახებ გადასცა „დაზოუკიდებლობის“ სასამართლოს, ხსენებულ უფროსებს არ აქვთ ნება მცხოვრებთათვის ნებით დასჯისა და მათზე ჯარიმის დადებისა. 4) ჯარში გაწვევს და ჯარისათვის სურსათის მოგროვების საქმეს აგვარებს დიდი ნაციონალური კრება სამხედრო სამინისტროს განსაკუთრებული განყოფილების საშუალებით და ამიტომ ედებმს და ტეფეკის არა აქვთ მოთხოვონ მცხოვრებთ ასკრები, იარაღები და სურსათი. პირველი რაზმის უფროსებს არ აქვთ უფლება თავის სურვილებისამებრ დაითხოვონ სამოქალაქო უწყების მოსამსახურენი რაზმის უფროსები ნაწილი არიან დიდი ნაციონალური კრების არმიისა და ამიტომ მათ არ შეუძლიათ გამოიყენონ თავისი რაზმები პირად მიზნებისათვის. როგორც ჯარის ნაწილები, ისე სურსათი და იარაღი, რომელიც უფროსების განკარგულებაში იმყოფება, გამოყენებული იქმნას დიდი ნაციონალური კრების გარეშე და შინაურ მტრების წინააღმდეგ და არა ტეფეკისა და ედებმისთვის ფულების შესაკრებათ.

მუშათა მოძრაობა.

უმუშევრობა ინგლისში. რეიტერის სააგენტო იუწყება: ინგლისის ცენტრალური საგრაფოებში შრომის ბირებების წინ უმუშევრობა გრძელი რიგებია გამწკრივებული. ბრაუნვიჩში რამდენიმე ათასი უმუშევარია. უტხოვთის საქონელი ფალოუტის კურსის განსხვავების გამო უფრო იაფად იყიდება ვიდრე ინგლისის. ინგლისის ბრეველობას კონკურენტის გაწვევა არ შეუძლია. მინების ბრეველობა მტკიც ცუდ

ი მ პ ი რ ი მ ბ ა ნ ა ვ ა ი ს ჯ ო მ ი

და ს ს გ ა ს ა ს მ ე ლ ე ბ ი მ ა ლ ა ლ ი დ ი რ ს ე ბ ი ს ა

ს ა მ ა შ რ ო ს ა ხ ლ ი ქ მ . ს ა ს ი ა შ ვ ი ლ ე ბ ი ს ა დ ა ა მ ს .

მდკომარობაშია. მრავალ ქარხნებში მუშაობა შეწყდა, ზოგიერთებში კი კვირაში ორ საათს მუშაობენ. ქვიანაშირის რაიონებში 8 ათასი უმუშევარია, 80—100 ათასი კაცი კი შემოკლებულ დროს მუშაობს. ფოლადის მრეწველობა. იეროკოში ბაზრების უქონლობის გამო შეწყდა. ტაონში 4 მილაროში არ მუშაობენ. მარტო ლონდონში 128000 უმუშევარია. წარმოება: საარბიტრაჟო, ლითონის დამამუშავებელი, სატრანსპორტო და ტანსაცმელის ყველაზე ძლიერაა განიცდის კრიზისს.

— შრომის ბირებმა 859000 განცხადება მიიღეს უმუშევრობის შესახებ.

უმუშევრობა ბელგიაში. ბელგიის ვახუთები საესეა უმუშევრობის საშინელი ზრდის აღწერით, რაც შედეგია მთელი ევროპის ვაჭრობა-მრეწველობაში გამეფებულ კრიზისისა.

ყველაზე მწვავეთ ამ კრიზისს ანტვერპენი გრძობს, კრიზისი ხომალდების დამზადებელ წარმოებაში და დიდ სახელოსნოებში მეტად საგრძნობია. აღმასების განარჩევა თითქმის შეწყდა. 5500 მუშა ულუკა-პუროთ დაჩა, ჯერ-ჯერობით გაუძლო კრიზისს რკინისა და ფოლადის მრეწველობაში. ზოგიერთ ქარხნებში ნახევარზე მეტი მუშები წარმოების შემცირების გამო გაუშვეს. ვერვინს მინის ქარხნებში კი კვირაში სამ დღეს მუშაობენ. ფლანდრიის საქსოკი ქარხნებიც კრიზისს განიცდიან. უმუშევართა სწორად რიცხვი გამორკვეულა არ არის, მაგრამ მათი რიცხვი დაახლოებით 180000 უდრის.

ინგლისის პროფესიული კავშირები. ვეერთა რიცხვი წლის ბოლოს.

მათკ. დედკ. სულ ზრდის წლ 0⁰

	(ათას.)	(ათას.)	(ათას.)
1913	3735	438	4173
1914	3735	441	4176
1915	3896	492	4388
1916	4043	626	4669
1917	4060	880	5540
1918	5423	1222	6645
1919	6695	1329	8024

უ ც ნ თ ე თ ი

განხეთქილება ნორვეგიის სოციალისტებში.

ნორვეგიის სოციალისტურ პარტიაში განხეთქილება მოხდა. პარტიას გამოეყვან უილდურსი მემბრტხელები.

ზემო-სილეზიაში.

გერმანიის პოლიტიკურმა პარტიებმა ზემო-სილეზიაში 7 იანვარს მოკავშირეთა კომისიის გადასცენ თხოვნა, რომელშიაც მოაგონებენ მას, რომ 1920 წლის 11 თებერვალს მათ აუწყეს მცხოვრებთ „თავისუფლებისა და სამართლიანობის ხანის“ მოსვლის შესახებ და დაპირდნ აგრეთვე, რომ უწყისების მეთაურები სისტემატად დაისჯებოდნ. გვიდა 12 თვე და ანარქია დღით დღე იზრდება. მშვიდობიან მცხოვრებთ იარაღი ჩამოართვეს, ზანდტები კი მოწყვიტოლბს არ დაემორჩილენ და მათ აქვთ მხარეში თავისუფალი თარევის საშვადება.

დამბოლოს თხოვნაში მოაგონებენ კომისიას, რომ მისი ვალია მოულოდ ბოლო ირანორმალურ მდგომარეობას. ისლი თხოვნისა, რომელსაც ხელს

აწერს კათოლიკური სახალხო პარტია, სოციალ-დემოკრატიული პარტია და გერმანიის ნაციონალური პარტია, გავგზავნი ელჩთა კონფერენციას პარიზში

ს ა გ ჯ ო მ ს რ უ ს ი თ შ ი

ელექტროფიკაცია.

რუსეთის საბჭოთა მერვე ყრილობამ დაადგინა რუსეთის ელექტროფიკაციისათვის გადაიღოს 500 მილიონი მენეთი ოქროთი. მინიმალური პროგრამმა ელექტროფიკაციისა შესრულებული უნდა იქნეს ორსამ წელიწადში, მთელი პროგრამა კი 10 წლის განმავლობაში. საბჭოთა მთავრობის ცნობებით რუსეთში ამჟამად 597 ელექტრონის სადგური არის, მაგრამ მათი დიდი უმრავლესობა უმოქმედოთაა.

დახმარება პეტროგრადს.

16 იანვარს რიგში ჩაიდინ საერთაშორისო წითელი ჯვრის საზოგადოების წარმომადგენლები დამშეულ პეტროგრადსათვის დახმარების გავზავნის საკითხის გამოსარკვევათ.

როგორც „კრესტ. გაზ.“ იუწყება, ავტანომიური რესპუბლიკების თათბირზე სასტიკად იქნა ვაკრიტიკებული ნაციონალური საქმეების კომისარიატის მოღვაწეობა. პლენუმის რეზოლიუციაში ხაზგასმით იყო აღნიშნული, რომ კომისარიატის მოღვაწეობა მოწყვეტილი იყო პერიფერიებს. მისი მუშაკები გაყავდათ ფრონტზე. თვით კომისარიატი ძლიერ სუსტობდა ადგლობრივ ორგანიზაციების ხელმძღვანელობაში, არ მოუგროვებია მეცნიერულ ინფორმაციული მასლები, რაც მეტად საჭირო იყო მისი მუშაობისათვის და ჯერაც ავსებით არ განუხორციელებია ყველა ის ღონისძიებანი, რაც საბჭოთა მთავრობამ დაისახა ნაკიორ აღურ პოლიტიკაში.

თათბირმა მოთხოვნა კომისარიატის მუშაობის ნაყოფიერების გასაძლიერებლათ, მისი ახალი მუშაკებით შევსება როგორც ცენტრში ისე ადგილობრივ. თათბირმა დაადგინა აგრეთვე გადაყვანილი იქნას ნაც. საქმეების კომისარიატი დამკვერლ ჯგუფში და მიღებულ იქნეს ყველა ზომები კომისარიატის სრულიად რუსეთის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის 1920 წლის 20 მაისის დადგენილების თანახმად რეორგანიზაციისათვის.

ჯ ა რ შ ი

(მადლობის წერილი).

გთხოვთ თქვენი გახეთის უახლოეს ნომერში დაგვიბეჭდოთ შემდეგი: ჩემდამი რწმუნებული მეოთხე ქვეთისა ათასეულის მთელი ოფიცერთა შერადგენლობა და ჯარის კაცები უღრმეს მადლობას უძღვნიან ბათონის ფრონტის დამხმარე კომიტეტის შემადგენლობას იმ საჩუქარებისათვის, რომელიც მათ შეჭკრიბეს და დაურჩევს როგორც ჯარის კაცებს ისე ოფიცრებს.

ნება მიბოძეთ აღნიშნოთ ის დეა წლი და შრომა, რომელიც მათ არ დაიშურეს ამ კეთილი საქმისათვის. გერც თანამედროვე გაჭივრებულმა მდგომარეობამ, ვერც სიცივემ და ვერც სხვა და სხვა დაბრკოლებებმა ვერ შეაშინა კომიტეტის თანამშრომლები და მათ ვასწიეს შრომა. ჯარისკაცთა გულის გასახარებლად. იათუნი, პაბიროზი, საწერი ქალაქი, კარანაში, სპონი, ნემსი და ასანათი. ფული და სხვა და სხვა ასეთები ამ ჟამად ყოველ ჯარის კაცს და ოფიცრს აჭეს ფრონტის კომიტეტის დაუღალავ მუშაობით. ფრონტის დამხმარე კომიტეტი კვლავ იჩენს დაუღალავ შრომას და გვაწვდის სხვა და სხვა საგნებს და ჯარისკაცთათვის აუცილებელ ნივთებს. ზურგიდან ასეთი გამოხმაურება დიდათ სასიხარულოა და ვარწმუნებთ კომიტეტს, რომ ჩვენს წხრით არ დავიშურებთ ჩვენს ენერჯის და ფიზიკურ შრომას ფრონტის გასამაგრებლათ და ჩვენი საყვარელ სამშობლოს საზღვრების დასაცავათ. ჩვენი მადლობა აგრეთვე მოქალაქეთა. რომელთაც თვის წვლილი შეიტანეს კომიტეტში ჯარისთვის...
ვაშა ბათონის ფრონტის დამხმარე კომიტეტის შემადგენლობას, ვაშა რესპუბლიკის შეგნებულ ჯარს, და ვაშა იმ მოქალაქეთ, რომლებიც ამ ჯარის გამაგრებას ხელს უწყობენ ჯარს ამხნვეებს მათი ასეთი თანაგრძნობა!..

გთხოვ სხვა გახეთისაც გადაბეჭდონ ეს ჩვენი გულწრფელი მადლობა კომიტეტისადმი.
მეოთხე ქვეთისა ათასეულის უფროსი პოლკოვნიკი **ჩიმოვანი**.

ან გ ა რ ი შ ი

კულტურული მუშაობისა მე-4-ე ქვ ათასეულში ამა 1921 წლის იანვარში.

მე-4-ე ქვ. ათასეულმა მშვენივრათ იღვესაწაულა 1 იანვარი, ახალი წელი ჯარის კაცთა უნივერსიტეტი მშვენივრათ იყო მოართული. მისასალმებელი სიტყვით მიმართა ჯარის კაცებს კულტურ. საკანმანათლებლო სექციის ოფიცრმა კამ ტანმა კეთილა ქემ, მან განუმარტა ჯარის კაცებს დღესასწაულის მნიშვნელობა. შემდეგ ვაიმართა წარმოდგენა: „ორი გმირი“ წარმოდგენა მშვენივრათ ჩატარდა და დიდი სისარულა გამოიწვია ჯარის კაცში. შემდეგ ვაიმართა გურული სიმღერები ჯ.კ. ბასილიაშვილის ლიტბარობით. შემდეგ წარმოდგენილი იქნა: „ტიმოთეს ლეღვი“. წდესასწაული დამთავრდა კვივით. კულტურულ-განმანათლებელი სექცია ეცადა შობის დღესასწაულის მოწყობას. საშობაოთ წარმოდგენეს: „კოლ-ქმრობის წინააღმდეგ“ და „მოფურჩხულია“. იანვრის თვის განმავლობაში ეწყობოდა ლექციები და საუბრები. აღსანიშნავია ი. იმედაშვილის საუბარი შემდეგ თემზე: „ქვეული და ახალი მეომარი.“ ი. იმედაშვილმა მოი

ყვანა ბევრი მგალითები იმის დასამტკიცებლათ, რომ ძველი ქართველი მგომარა მიუწოდებელ ზნეობრივ სიმადლებზე იღვა. ეს იყო მიზეზი, რომ ქართველებმა შეინარჩუნეს დიდი ხნის განმავლობაში თავისი კულტურა და დამოუკიდებლობა. ახლანდელი ჯარის კაცის მოვალეობა დიდია, მან უნდა დაიცვას ნორჩი რესპუბლიკის თავისუფლობა და არავის არ მისცეს ნება შელახოს ჩვენი ინტერესები. კიდევ ვაიმართა ლექცია შემდეგ თემაზე: „საქართველოს დღევანდელი ეკონომიკური მდგომარეობა და მომავალი პრესპექტივები“. წერაკითხვის შესწავლა გრძელდება გუნდებში. ბევრმა ჯარის კაცმა ისწავლა კითხვა ისე ჩინებულათ, რომ პატარა მოთხრობებს კითხულობს, წერა კითხვას სწავლობს ასზე მეტი ჯარის კაცი. გახეთების კითხვა გუნდებში კარგათ სწარმოებს. თბილისის გახეთებს გუნდებში ეხლა თავის დროზე ვღებულობთ.

სამკითხველოს მოსდის: „ერთობა“, „სახალხო ფურცელი“, „საქართველო“ და „ი. ი. ი.“.

მკითხველებიც სიკამარისა, სამკითხველოს სიიდან სჩანს, რომ დღეში დაახლოებით, 30—35 ჯარის კაცი კითხულობს გახეთებს.

მადლობის ღირსია ნაწილის უფროსი პოლ. ჩიქოვანი, რომელიც ხშირით ესწრება ჯარის კაცებს გასართობ საღამოებს, და სხერთოდ ხელს უწყობს კულტურა-განათლების საქმეს.

მადლობის ღირსია აგრეთვე კავკეთილთა, რომელიც ხშირად შედის გუნდებში, უკითხავს საღამოობით ჯარის კაცებს მოთხრობებს ქართულ ლიტერატურიდან, აწყობს საუბრებს და ამხნვეებს მათ.

ჯარის კაცი **თ. ტრაპაიძე**,

თ ა ა შ რ ი დ ა გ უ ს ი ა ზ .

სახალხო წარმოდგენების მმართველი წრის მიერ შმავესკის თეატრში დღეს 9 თებერვალს წარმოდგენილი იქნება პირველად აქაურ სცენაზე ი სურგუტოვის ცნობილი პიესა „შემოდგომის მანგები“, სახელმწიფო თეატრის პრემიერის აღიმედ შვილის და დამსახურებული მსახ. მარო მდივანის და ჯავახიშვილის მონაწილეობით. დასი ამუშავდეს აგრეთვე ახალგაზრდა მსახიობის დ. ძნელაშის საბუნებისოლ დ.

ანდრევის ცნობილ პიესას სტუდენტების ცხოვრებადან, დღენი ჩვეუცხოვრებისა პირველად მიმდინასეზონში.

ო ს ი პ ო ვ რ ს ბ ი მ ე შ ი ს ი

თეტრ „გროტესკში“ 7 თებერვალს ვაიმართა რუს-სახიობის ოპოვის ბენეფისი. საბუნებისოლ დიდგა „პუბსკ“ პიესა საუცხოვრჩ ტარდა. ხალხი საქმათ დაესწრო მიუხედავათ იმისა, რომ საშინელ წვიმა იყო.

წ ა რ ი ლ ი რ ა ლ ა შ ი ს ი მ ი მ ა რ თ .

ბ-ნო რედაქტორა! უმოჩილესად გთხოვთ თქვენს ტიკვემულ გახეთში ადგილი დღე მით შემდგეს:

მე და ბ-ნი იოსებ ლომკაცის ბერაია ერთად ვვაჭრობდით, საქმე მე ვაწარმოებდი და კარგათაც მუყავდა. 8 ნოემბერს მე, როგორც სახალხო გვარდიელი, მობილიზაციით გამოწვიეს. ერთი თვის განმავლობაში სასადილო ბ-ნ ბერაიას ხელში იყო. როცა დაებრუნდი სასადილო დაკეტილი დამხდა და თან ორსათას მანეთზე მეტი ვალი. ეს მე მომეწონა და ბ-ნ ბერაიას გაყვე მოვთხოვე. მოვიწვიეთ გარეშე რები და ბერაიას უთხარა, რომ ნათესებზე ასი ათას მანეთს დაუშობდი, თუ სასადილოს შეისანიად რადგან სამასწარის გამო მე დრო არ მქონდა ვაჭრობის. მაგრამ ბერაიას ეს არ ინებდა სასადილო მე შემართვა. ოთხი კაცის დასწრებით ბერაიას მისი ხვედრი ფული გადავცეთ თითქოს ბ-ნ ბერაიასთან ყოველდღე ანგარიში ვავთავებ, მაგრამ ბ-ნი ბერაია არ მეშვება. ორ თებერვალს კაცი გამომაგზავნა და შემომითხოვა: შენ მოკლული იქნები, რად მესამე უბნის კომისარმაც იცის. ბ-ნ ბერაიას ოჯახობაც აყვა და ღანმტვა-გინებითა და სხვა და სხვა ხრკებით ღამობენ მოთმინებიდან მომიყვანონ. ახლა ვახეთის საშუალებით ვაძლევ წინადადებას ბ-ნ ბერაიას ჩამომეთხოვოს, რადგან მასთან ყოველივე ანგარიშები გათავებული მაქვს.

გვარდიელი **მ. თაველშაძე**

რედაქტორი **ბ. მავთაბაძე**.

მიიღება ხელის მოწერა 1921 წ. ათასეული ბაზ.

ბ ა თ ლ ი მ ს ს ხ რ ე პ ი ა ზ ე მ

თვიური ფასი ქალაქში 800 მან. ქალაქ გარეთ 1200 მან. მუშა მოსამსახურეთათვის და მსწავლებელთათვის ფას დაკლებით.

ხელ მოწერა მიიღება მარინეს პროსპექტზე საბაშვილის სახლში.